

Cuprins

<i>Prefață</i> de Dinu Săraru	5
<i>Cuvânt-înainte</i> de Victoria Vușcan	7

● POEZIA - Accepții ale termenului, structură, compoziție și evoluție	11
* EVOLUȚIA CREAȚIILOR LIRICE ÎN LITERATURA ROMÂNĂ	
- <i>Studiu de caz</i>	17

POEZIA POPULARĂ

● TEME, MOTIVE, MITURI POPULARE	23
♦ „MIORIȚA” – baladă populară	26
♦ „MONASTIREA ARGEȘULUI” – baladă/ legendă populară	37
♦ „TOMA ALIMOS” – baladă populară	50
♦ „DOINA” - doină populară	58
♦ „FRUNZĂ VERDE MAGHERAN...” – doină populară.	61

PERIOADA VECHĂ

● LIRICA RELIGIOASĂ	67
□ DOSOFTEI	68
♦ „PSALTIREA PRE VERSURI TOCMITĂ” – psalmi biblici	69
♦ „PSALMUL 102” – psalm cult.	70
□ NICHIFOR CRAINIC	72
♦ „CÂNTECUL POTIRULUI” – psalm cult.	73

ILUMINISMUL

● ILUMINISMUL – trăsături, manifestări	79
♦ ȘCOALA ARDELEANĂ.	80
♦ „ȚIGANIADA” – Ion Budai-Deleanu.	82

PERIOADA PREMODERNĂ

- ÎNCEPUTURILE POEZIEI ROMÂNEȘTI..... 91
 - POETII VĂCĂREȘTI..... 91

PERIOADA PAȘOPTISTĂ

- REVISTA „DACIA LITERARĂ” – manifest literar, doctrină estetică 99
- LITERATURA PAȘOPTISTĂ (1830–1860) 103
 - ION HELIADE RĂDULESCU 104
 - ◆ „ZBURĂTORUL” – baladă cultă mitologică 95
 - GRIGORE ALEXANDRESCU 112
 - ◆ „UMBRA LUI MIRCEA LA COZIA” – poezie romantică 113
 - ◆ „DREPTATEA LEULUI” – fabulă 120
 - ◆ „IEPURELE, OGARUL ȘI COPOIUL” – fabulă..... 124
 - ◆ „OGLINDELE” – fabulă 129
 - ◆ „CÂINELE ȘI CĂȚELUL” – fabulă 133
 - ◆ „SATIRĂ. DUHULUI MEU” – satiră 136
 - VASILE ALECSANDRI 143
 - ◆ „PASTELURI” – prezentare generală..... 145
 - ◆ „MALUL SIRETULUI” – pastel 151
 - ◆ „VISCOLUL” – pastel 155
 - ◆ „SFÂRȘIT DE TOAMNĂ” – pastel 158
 - ◆ „IARNA” – pastel 162
 - ◆ „MEZUL IERNEI” – pastel 165
 - ◆ „IMN LUI ȘTEFAN CEL MARE” – imn 168
 - ◆ „DAN, CĂPITAN DE PLAI” – poem 172
 - ANDREI MUREȘANU 190
 - ◆ „DEȘTEAPTĂ-TE, ROMÂNE!” – imn 191

ROMANTISMUL

- ROMANTISMUL – trăsături, manifestări 197

EPOCA MARILOR CLASICI

- CRITICISMUL JUNIMIST – trăsături, manifestări 203
 - TITU MAIORESCU – critic și estetician, mentorul societății culturale „Junimea” 205
 - MIHAI EMINESCU 209

✧ PROFILUL SPIRITUAL (UNIVERSUL POETIC).....	212
✧ TEME ȘI MOTIVE ALE LIRICII EMINESCIENE	214
✧ EMINESCIANISMUL	223
✧ CREAȚIA POETICĂ EMINESCIANĂ	229
♦ „EPIGONII” – artă poetică	231
♦ „AFĂRĂ-I TOAMNĂ” – sonet.....	243
♦ „DORINȚA” – poezie erotică.....	246
♦ „SARA PE DEAL” – idilă pastel.....	250
♦ „FLOARE ALBASTRĂ” – poezie erotică	255
♦ „PE LÂNGĂ PLOPII FĂRĂ SOȚ” – poezie erotică	261
♦ „CRĂIASA DIN POVEȘTI” – idilă pastel.....	267
♦ „LACUL” – idilă pastel	272
♦ „FIIND BĂIET PĂDURI CUTREIERAM” – idilă pastel	276
♦ „O, RĂMÂI...” – poezie erotică	280
♦ „REVEDERE” – elegie romantică	284
♦ „CE TE LEGENI...” – elegie romantică	289
♦ „LA MIJLOC DE CODRU...” – elegie romantică.....	293
♦ „PESTE VÂRFURI” – elegie romantică	295
♦ „CĂLIN (<i>file din poveste</i>)” – elegie romantică.....	299
♦ „SCRISOAREA III” – poem eroic-satiric.....	306
♦ „SCRISOAREA I” – poem filozofic.....	326
♦ „LUCEAFĂRUL” – poem filozofic.....	339
♦ „GLOSĂ” – poezie cu formă fixă	361
♦ „ODĂ (<i>în metru antic</i>)” – artă poetică	368

PRELUNGIRI ALE ROMANTISMULUI ȘI ALE CLASICISMULUI

□ GEORGE COȘBUC	376
✧ UNIVERSUL CREAȚIEI.....	377
♦ „MOARTEA LUI FULGER” – baladă cultă	380
♦ „NUNTA ZAMFIREI” – poezie epică	391
♦ „PAȘA HASAN” – baladă cultă.....	399
♦ „PATRIA ROMÂNĂ” – odă	406
♦ „MÂNIOASĂ” – idilă pastorală	410
♦ „NU TE-AI PRICEPUT” – idilă pastorală.....	415
□ OCTAVIAN GOGA	419
✧ UNIVERSUL POETIC.....	421
♦ „RUGĂCIUNE” – artă poetică	422

- ◆ „APOSTOLUL” – artă poetică 428
- ◆ „CASA NOASTRĂ” – artă poetică 433
- ◆ „DE DEMULT..” – artă poetică 438
- ◆ „DOINA” – doină cultă 444
- ◆ „TOAMNA” – pastel 447

SIMBOLISMUL

- SIMBOLISMUL – trăsături, manifestări 450
 - ALEXANDRU MACEDONSKI 453
 - ◆ „NOAPTEA DE DECEMVRIE” – poezie romantică 455
 - ◆ „RONDELUL ROZELOR DE AUGUST” – rondel 467
 - ◆ „RONDELUL CUPEI DE MURANO” – rondel 470
 - ◆ „RONDELUL ROZELOR CE MOR” – rondel 472
 - ◆ „FÂNTÂNA” – meditație 475
 - ◆ „IERTARE” – psalm 478
 - GEORGE BACOVIA 480
 - ☆ UNIVERSUL POETIC 481
 - ◆ „PLUMB” – artă poetică 488
 - ◆ „DECOR” – artă poetică 493
 - ◆ „LACUSTRĂ” – artă poetică 497
 - ◆ „DE IARNĂ” – artă poetică 501
 - ◆ „NOCTURNĂ” – artă poetică 505
 - ◆ „AMURG VIOLET” – artă poetică 508
 - ION MINULESCU 511
 - ◆ „ACUARELĂ” – poezie simbolită 514

PERIOADA INTERBELICĂ 1918–1947

- * DIVERSITATE TEMATICĂ, STILISTICĂ ȘI DE VIZIUNE
 - *Studiu de caz* 521

TRADIȚIONALISMUL

- TRADIȚIONALISMUL – trăsături, manifestări 526
 - ION PILLAT 528
 - ☆ UNIVERSUL POETIC 530
 - ◆ „ACI SOSI PE VREMURI” – poezie tradițională 531

◆ „VERSUL ȚĂRII” – odă	536
◆ „CĂMARA DE FRUCTE” – pastel tradițional	538
◆ „MĂRȚIȘOR” – pastel tradițional	540
□ VASILE VOICULESCU	543
◆ „ÎN GRĂDINA GHETSEMANI” – poezie tradițională religioasă ..	544
◆ „GRAI VALAH” – odă	548
☆ „ULTIMELE SONETE ÎNCHIPUITE ALE LUI SHAKESPEARE ÎN TRADUCERE IMAGINARĂ DE VASILE VOICULESCU”	551
◆ „SONETUL CLXX” (170) – sonet	553
◆ „SONETUL CLXXXIII” (183) – sonet	555

MODERNISMUL

● MODERNISMUL – trăsături, manifestări	558
□ TUDOR ARGHEZI	559
☆ UNIVERSUL POETIC	561
◆ „TESTAMENT” – artă poetică	569
◆ „FLORI DE MUCIGAI” – artă poetică	574
◆ „MORGENSTIMMUNG” – poezie erotică	578
◆ „CUVÂNT” – artă poetică	582
◆ „LUMINĂ LINĂ” – artă poetică	585
◆ „TABLOURI BIBLICE (<i>Versuri de abecedar</i>)” – ciclul de poezii	589
◆ „ADAM ȘI EVA” – tema joc, joacă	589
◆ „PEDEAPSA” – tema joc, joacă	594
◆ „PREFAȚĂ” – artă poetică	597
◆ „HORĂ DE BĂIEȚI” – artă poetică	602
◆ „DE-A V-AȚI ASCUNS” – poezie lirico-filozofică	606
☆ LIRICA EXISTENȚIALĂ (PSALMII)	610
◆ „PSALM (<i>Te drămuiesc în zgomot și-n tăcere</i>)” – artă poetică	615
□ LUCIAN BLAGA	625
☆ UNIVERSUL POETIC	620
☆ CONCEPȚIA FILOZOFICĂ ÎN LIRICA LUI LUCIAN BLAGA	620
◆ „EU NU STRIVESC COROLA DE MINUNI A LUMII” – artă poetică ..	625
◆ „LUMINA” – artă poetică	629
◆ „GORUNUL” – poezie filozofică	633
◆ „PARADIS ÎN DESTRĂMARE” – poezie filozofică	638

◆ „VARĂ” – pastel spiritualizat	641
◆ „AMURG DE TOAMNĂ” – pastel spiritualizat.	643
◆ „IZVORUL NOPTII” – poezie erotică	646
□ ION BARBU	649
☆ ETAPELE CREAȚIEI	650
◆ „DIN CEAS DEDUS...” („JOC SECUND”) – artă poetică.	653
◆ „TIMBRU” – artă poetică.	657
◆ „OUL DOGMATIC” – artă poetică.	660
◆ „RIGA CRYPTO ȘI LAPONA ENIGEL” – baladă cultă	663
* MODERNISM VERSUS TRADIȚIONALISM – <i>Studiu de caz</i>	667

AVANGARDISMUL

● AVANGARDISMUL – trăsături, manifestări	670
□ ION VINEA	674
◆ „ORA FÂNTÂNILOR” – poezie avangardistă	675

PERIOADA POSTBELICĂ din 1947 – până astăzi

* LITERATURA ASERVITĂ IDEOLOGIEI COMUNISTE.	681
* POEZIA ÎN PERIOADA POSTBELICĂ – <i>studiu de caz</i>	686

NEOMODERNISMUL

● NEOMODERNISMUL – trăsături, manifestări	689
□ NICHITA STĂNESCU.	690
☆ UNIVERSUL POETIC	691
◆ „CĂTRE GALATEEA” – artă poetică	696
◆ „LEOICĂ TÂNĂRĂ, IUBIREA” – artă poetică.	700
◆ „POVESTE SENTIMENTALĂ” – artă poetică.	704
◆ „ÎN DULCELE STIL CLASIC” – artă poetică	707
◆ „CÂNTEC” – artă poetică	710
◆ „EVOCARE” – artă poetică	713
◆ „EMOȚIE DE TOAMNĂ” – artă poetică	715
◆ „DEZÎMBLÂNZIREA” – artă poetică.	719
◆ „CU O UȘOARĂ NOSTALGIE” – artă poetică	722
◆ „LECȚIA DESPRE CUB” – artă poetică.	726

□ MARIN SORESCU	729
☆ UNIVERSUL POETIC	731
♦ „ECHERUL” – poezie neomodernistă	735
♦ „POVESTE” – poezie neomodernistă	739
♦ „SCARĂ LA CER” – poezie neomodernistă	742
□ LEONID DIMOV	744
♦ „VIS CU BUFON” – poezie neomodernistă	745

POSTMODERNISMUL

● POSTMODERNISMUL – trăsături, manifestări	749
□ MIRCEA CĂRTĂRESCU	752
♦ „GEORGICA A IV-A” – poezie postmodernă	753
♦ „CIOCNIREA” – poezie postmodernă	756
♦ „LEVANTUL” – epopee	759
● NAȚIONAL ȘI UNIVERSAL ÎN LIRICA LUI MIHAI EMINESCU	
– Sinteză literară.	765

PARALELE LITERARE

– ESEURI LITERARE –

◆ „LACUSTRĂ” de George Bacovia și „ACUARELĂ” de Ion Minulescu . . .	777
◆ „PLUMB” de George Bacovia și „LACUSTRĂ” de George Bacovia	782
◆ „REVEDERE” de Mihai Eminescu și „DECOR” de George Bacovia	786
◆ „DORINȚA” de Mihai Eminescu și „FOARE ALBASTRĂ” de Mihai Eminescu	792
◆ „DORINȚA” de Mihai Eminescu și „LEOAICĂ TÂNĂRĂ, IUBIREA” de Nichita Stănescu	798
◆ „TESTAMENT” de Tudor Arghezi și „DIN CEAS, DEDUS...” de Ion Barbu	804
◆ „MAI AM UN SINGUR DOR” de Mihai Eminescu și „GORUNUL” de Lucian Blaga	810
◆ „ODĂ (în metru antic)” de Mihai Eminescu și „CĂTRE GALATEEA” de Nichita Stănescu	816
◆ „ADAM ȘI EVA” de Tudor Arghezi și „DUPĂ MELCI” de Ion Barbu	823